

Adviespunt voor ambtsmisdrijven

Iedereen *mag* aangifte doen als hij of zij kennis heeft van een mogelijk strafbaar feit. Er zijn echter ook bepaalde misdrijven waarvan – hetzij door iedereen, hetzij door openbare colleges en ambtenaren – aangifte *moet* worden gedaan.

Toelichting

Hieronder zal zo duidelijk mogelijk worden toegelicht wanneer dit het geval is, met daarbij bijzondere aandacht voor de aangifteplicht met betrekking tot ambtsmisdrijven.

Vragen

Uiteraard is het goed mogelijk dat na het lezen nog vragen leven over bijvoorbeeld de reikwijdte van de plicht, wanneer sprake is van een ‘redelijk vermoeden’ en over de opvolging van aangiftes. Een medewerker van het Adviespunt voor ambtsmisdrijven van de Rijksrecherche staat u in dat geval graag persoonlijk te woord om uw vragen te beantwoorden. De contactgegevens vindt u onderaan de advieswijzer.

Algemene aangifteplicht (artikel 160 Sv)

Op grond van artikel 160 van het Wetboek van Strafvordering geldt een algemene aangifteplicht voor iedereen die kennis heeft van bepaalde zeer ernstige misdrijven, zoals misdrijven tegen de veiligheid van de Staat, misdrijven tegen het leven gericht, mensenroof of verkrachting. In lid 1 van het artikel staat opgesomd welke specifieke feiten uit het Wetboek van Strafrecht het betreft.

Het niet naleven van de aangifteplicht van artikel 160 van het Wetboek van Strafvordering kan leiden tot strafvervolgning op grond van artikel 136 van het Wetboek van Strafrecht.

Specifieke aangifteplicht voor openbare colleges en ambtenaren (artikel 162 Sv)

Openbare colleges en ambtenaren hebben een belangrijke rol in de detectie en de melding van niet integer gedrag en strafbare handelingen binnen het openbaar bestuur, zoals corruptie. Dit uitgangspunt ligt ook ten grondslag aan de wettelijke aangifteplicht voor openbare colleges en ambtenaren (waaronder begrepen degenen die onder toezicht en verantwoording van de overheid zijn aangesteld in een functie waaraan een openbaar karakter niet kan worden ontzegd) in artikel 162 van het Wetboek van Strafvordering. Deze aangifteplicht dient ertoe dat signalen van mogelijke ambtsmisdrijven tijdig bij de strafrechtelijke autoriteiten worden gemeld en zodoende op adequate wijze kunnen worden opgepakt.

De aangifteplicht geldt in drie gevallen namelijk:

1 Indien sprake is van een **specifiek ambtsmisdrijf**, zoals **genoemd in artikel 355 tot en met 380 van het Wetboek van Strafrecht.**

Het betreft hier zeer uiteenlopende door ambtenaren gepleegde feiten. Enkele voorbeelden zijn: vervalsing van (kas)boek of registers, verduisteren van bewijsstukken, vragen om of aannemen van steekpenningen (omkoping), dwang met misbruik van gezag, het laten ontsnappen van een gedetineerde, deelnemen aan aannemingen terwijl de betreffende ambtenaar ook met het toezicht daarop is belast en het bewust sluiten van een dubbel huwelijk.

2 Indien sprake is van een **misdrijf** begaan door een ambtenaar die daarbij een **bijzondere ambtsplicht heeft geschonden** of gebruik heeft gemaakt van **macht, gelegenheid of middel door het ambt geschonken.**

Hier gaat het om andere misdrijven dan die uit artikel 355-380 van het Wetboek van Strafrecht, gepleegd door – kortweg – een ambtenaar in of dankzij zijn functie en/of met schending van een bijzondere ambtsplicht. Een voorbeeld is een ambtenaar die een inbraak pleegt op basis van kennis over aanwezige kostbaarheden die hij ambtshalve – bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek bij een cliënt thuis – heeft opgedaan. Of een politieagent die tijdens een doorzoeking geld aantreft en dit voor zichzelf houdt. In de praktijk blijkt dit de meest lastige categorie, waarover in de praktijk veel vragen leven. Het Adviespunt voor ambtsmisdrijven van de Rijksrecherche (zie hieronder) helpt u graag bij het maken van de juiste afweging.

3 Indien **door een misdrijf inbreuk op of onrechtmatig gebruik** wordt gemaakt van een **regeling waarvan de uitvoering of de zorg voor naleving aan het betreffende college of de betreffende ambtenaren is toevertrouwd.**

Het kan hier gaan om het – door middel van een misdrijf – schenden van of inbreuk maken op allerhande regelingen. Denk daarbij niet alleen aan wettelijke regelingen, maar ook aan bijvoorbeeld beleidsregels en contractuele regelingen. Een voorbeeld van deze categorie is een ambtenaar die een valse verklaring afgeeft voor vergunning- of subsidieverlening aan zichzelf of derden.

Contactgegevens Adviespunt voor ambtsmisdrijven

Twijfelt u, als ambtenaar of lid van een openbaar college, of sprake is van een vermoeden waarvoor een aangifteverplichting geldt, neem dan gerust contact op met het Adviespunt voor ambtsmisdrijven van de Rijksrecherche. Dat geldt uiteraard ook als u andere vragen heeft in dit verband, bijvoorbeeld over het proces of de afwikkeling van een aangifte. Het Adviespunt is telefonisch bereikbaar op telefoonnummer **088 - 699 2890**.